

ADRIAN-BOGDAN CEOBANU*

**„BĂIEȚII CU PRICOPSEALĂ”
DIN DIPLOMAȚIA ROMÂNEASCĂ (1878–1885)
NOTE PE MARGINEA ANUARELOR PERSONALULUI REPREZENTAȚIUNII
ROMÂNIEI ÎN STRĂINĂTATE DIN ANII 1881, 1882**

În februarie 1885, în Parlamentul României, erau dezbateri aprinse în legătură cu modificarea unor articole din Legea de organizare a Ministerului Afacerilor Străine. Printre punctele dezbătute de deputați era și cel referitor la prezența atașajilor neretri-buiți în cadrul Legațiilor României de peste hotare. Potrivit articolului 19 al Legii din martie 1873, atașajii și supranumerarii puteau fi admiși ca funcționari ai Ministerului, însă nu erau plătiți de către statul român. Angajarea lor se realiza în concordanță cu „trebuințele serviciului”. Articolul 25 al aceleiași legi menționa că aceștia puteau aspira până la funcția de șef de diviziune inclusiv și erau „preferați persoanelor străine ministerului”¹, în cazul vacantării unor posturi. În *Legea suplimentară relativă la legațiile și consulatele române în străinătate, precum și la administrația centrală a Ministerului Afacerilor Străine* adoptată în februarie 1879 se prevedea, la articolul 4, posibilitatea ca misiunile diplomatice ale României să aibă în structura lor și atașajii neretri-buiți². Într-o diplomație românească aflată abia la începuturile sale, prezența acestor atașajii în anii '70 și la începutul anilor '80 părea a fi utilă. Șase ani mai târziu, în 1885, deputatul Dumitru Ollănescu aducea în discuție prezența acestora în cadrul Ministerului de Externe:

Eu n-aș mai voi să mai avem de azi înainte oameni care să meargă în străinătate să se păuneze cu titlul de *atașat de legațiune* [subl. în original – n.n.] fără să aibă alte merite decât fumuri de mărire și dreptul de a-ți cere mai târziu post cu leafă, căci ți-a slujit degeaba câtva timp. Nu socot că este tocmai acum timpul a ne întoarce la vechile și oropsitele tradițiuni ale instituțiunii *copiilor pe pricopseală* [subl. în original – n.n.]! Am zis³.

Opinia lui Ollănescu era contrară celei exprimate de Emanoil Porumbaru, care susținea în continuare prezența acestora, argumentându-și punctul de vedere prin comparații cu alte sisteme europene de recrutare în cariera diplomatică, în principal cu

* Lector, Facultatea de Istorie, Universitatea „Alexandru Ioan Cuza”, Iași.

¹ *Organizarea instituțională a Ministerului Afacerilor Externe. Acte și documente*, vol. I, 1859–1919, ediție îngrijită de Ion Mamina, Gheorghe Neacșu, George Potra, București, Editura Fundației Europene Titulescu, 2004, p. 135.

² *Ibidem*, p. 393.

³ *Ibidem*, p. 511.

acela francez. Porumbaru concluziona că, după un stagiul ca atașat supranumerar, tânărul putea să demonstreze dacă profitase sau nu de acea perioadă de acomodare⁴. Pe fondul acestor discuții, a intervenit și ministrul de Externe Ion I. Câmpineanu. Cunosător al politicii românești, Câmpineanu recunoștea că atașajii fuseseră numiți în diferite posturi prin „favoarea” cuiva și că prezența lor era una efemeră, în funcție de diferite interese, mai ales ale șefului de misiune sau ale ministrului de Externe. La urma urmei, argumenta Câmpineanu, nu era nicio problemă ca atașajii neretribuțiți să se prezinte la examen și să accedă în cariera diplomatică⁵.

Argumentul prezentat de Emanoil Porumbaru era unul veridic. Recrutarea tinerilor pentru cariera diplomatică din familii aristocratice și trimiterea lor în cadrul Ambasadelor din străinătate era o practică des întâlnită în vestul Europei încă din secolele XVII–XVIII. De altfel, existau doar câteva cariere de referință pentru aristocrația europeană: militară, administrativă și cea diplomatică⁶; punct de vedere întărit de Nicolae B. Cantacuzino, secretar de legație la Viena, la finele secolului al XIX-lea și începutul celui următor, care ajunsese să cunoască situația din monarhia dualistă:

[...] tineretul aristocrației îmbrățișa, de obicei, carieră militară sau diplomatică: acestea erau cariere nobile; în al doilea rând, venea cariera administrativă. În armată, singură cavaleria atrăgea nobilimea. Diplomații Imperiului, aleși dintre membrii înaltei aristocrații, se bucurau de un prestigiu deosebit, de multe ori îndreptățit prin un anume dar de observație și un discernământ drept și fin, la care se adăuga[u] atracțiunea unei distincțiuni personale și o politeță deseori afectată și distantă, dar care impunea⁷.

Se ajunsese, cel puțin în cazul sistemului diplomatic britanic, la finele secolului al XVIII-lea și pe parcursul secolului al XIX-lea, la formarea unui sistem de patronaj, în care șeful de misiune, ambasadorul de cele mai multe ori, avea un rol important în alegerea tinerilor – „diplomats-in-training” – ce urmau să-l însoțească în cadrul misiunii. Deși numirea unui atașat depindea de autoritățile centrale de la Londra, ambasadorul putea să o refuze alegându-și propriul secretar, chiar din cadrul familiei ori dintre rudele apropiate. Acești tineri atașajii nu aveau nicio obligație de a rămâne în cadrul serviciului diplomatic⁸. În cazul francez, recrutarea se realiza, o lungă perioadă de timp, prin cooptare. La mijlocul secolului al XIX-lea, atașajii neremunerați erau nevoiți să efectueze un stagiul de maxim opt ani în administrația centrală sau în serviciul exterior pentru ca mai apoi să fie promovați. Din 1856, accesul la efectuarea acestui stagiul era posibil doar prin deținerea unei diplome de licență în Drept; iar din 1860 prin susținerea unui examen la următoarele discipline: istoria diplomatică, dreptul ginților și limbile străine⁹. Situația nu era diferită nici în Imperiul Rus la începutul secolului al XIX-lea. Numirile erau, de cele mai multe ori, apanajul țarului, iar mulți dintre cei ce intrau în

⁴ *Ibidem*, p. 508.

⁵ *Ibidem*, p. 512.

⁶ William D. Godsey, Jr., *Aristocratic Redoubt. The Austro-Hungarian Foreign Office on the Eve of the First World War*, Indiana, Purdue University Press, 1999, p. 33–34.

⁷ N. B. Cantacuzino, *Amintirile unui diplomat român*, ediție îngrijită și prefațată de Adrian Angheliescu, Iași, 1994.

⁸ Jennifer Mori, *The Culture of Diplomacy. Britain in Europe, c. 1750–1830*, Manchester, Manchester University Press, 2010, p. 43–44; Raymond A. Jones, *The British Diplomatic Service 1815–1914*, Ontario, Wilfrid Laurier University Press, 1983, p. 52–53.

⁹ Jean Baillou, *Les Affaires Étrangères et le corps diplomatique français*, tome II, 1870–1980, Paris, 1984, p. 138–139.

serviciul diplomatic erau slab calificați. Erau tineri din școlile care efectuaseră, la un moment dat, vizite în străinătate; aveau o educație primită acasă sau în școlile de cadetși și regimentele militare¹⁰.

Cine erau acești „băieți cu pricopseală” care au intrat în diplomația românească? Lipsa unor instrumente de lucru face imposibilă identificarea tuturor pentru perioada 1878–1914. Este cunoscut că primul *Anuar diplomatic și consular al României* a apărut în 1891¹¹, cuprinzând date biografice ale celor ce activau în cadrul Ministerului Afacerilor Străine în acel moment: data nașterii, studiile efectuate, momentul accederii în carieră, funcțiile deținute până în acel moment și decorațiile pe care le primiseră în urma activității din diferite posturi. Ulterior, au mai apărut Anuarele din 1894¹² și 1897¹³, având același tipar. La finele secolului al XIX-lea și începutul secolului al XX-lea, au mai fost publicate liste¹⁴ ce conțineau personalul diplomatic, dar fără date biografice. Așadar, este dificil de stabilit numărul și numele celor ce au activat în diplomația românească, mai ales după 1878 și până spre anii '30 ai secolului al XX-lea. Până în prezent, numărul lor putea fi stabilit, cel puțin în primii ani după obținerea independenței României, pe baza studierii Almanahului de Gotha. De exemplu, în 1882, se avansa numărul de 27 de diplomați aflați în funcție în 1882, dintre care nouă miniștri plenipotențieri, 12 secretari de legație și șase atașați¹⁵. În diverse fonduri arhivistice, se mai găsesc *Personalul diplomatic român la 1890* sau *Personalul Legațiilor și Consulatelor la Februarie 1908*, publicate între timp¹⁶.

În arhiva Ministerului de Externe al României, fond Constantinopol, problema *Personal*, se găsesc liste cu diplomații români din anii 1881 și 1882. În același fond mai sunt și Liste ale personalului Ministerului Afacerilor Străine, Liste ale personalului Legațiilor României în străinătate pentru anii 1888, 1900, 1903. Ele sunt denumite impropriu *Anuare*, deoarece nu conțin date biografice, ci numai funcția deținută de un diplomat și momentul în care a fost numit în acea calitate. Cel mai probabil, aceste liste erau alcătuite pentru uzul intern al ministerului la finalul fiecărui an. E posibil ca în alte fonduri arhivistice să mai fie și alte liste. Potrivit articolului 12 din *Regulamentul asupra administrației centrale a Ministerului Afacerilor Străine*, adoptat în iulie 1880, editarea anuarului ministerului și a cărții verzi pentru actele diplomatice era coordonată de secretarul general, de directorul diviziunii politice și de șeful de cabinet din cadrul ministerului¹⁷.

¹⁰ Patricia Kennedy Grimsted, *The Foreign Ministers of Alexander I. Political Attitudes and the Conduct of Russian Diplomacy, 1801–1825*, Los Angeles, University of California Press, 1969, p. 27–28.

¹¹ *Anuarul diplomatic și consular al României pe 1891*, București, Imprimeria Statului, 1891.

¹² *Anuarul diplomatic și consular al României pe 1894*, București, Imprimeria Statului, 1894.

¹³ *Anuarul diplomatic și consular al României pe 1897*, București, Imprimeria Statului, 1897; următorul anuar diplomatic a fost publicat abia peste aproape 50 de ani, iar colegul Adrian Vițalari a editat anuarul dedicat anului 1946: *Anuar diplomatic și consular 1942*, București, Imprimeria Națională, 1942; *Anuar diplomatic și consular al Regatului României, 1946. Din istoria Ministerului Afacerilor Străine*, editor Adrian Vițalari, Iași, Editura Universității „Alexandru Ioan Cuza”, 2016.

¹⁴ *Agenții diplomatici și consulari străini în România și Agenții diplomatici și consulari ai României în străinătate*, 1 aprilie 1896, București, Imprimeria Statului, 1896; Ministerul Afacerilor Străine, *Personalul: Administrației centrale; Delegațiunei în Comisiunea Centrală a Dunărei; Serviciul Diplomatic; Serviciul Consular, și Tribunalul Maritim Galați*, București, Imprimeria Statului, 1911.

¹⁵ Rudolf Dinu, *Elita diplomatică a Vechiului Regat (1878–1914). Un profil incomplet*, în *Diplomația Vechiului Regat 1878–1914. Studii*, București, Monitorul Oficial – Presa Universitară Clujeană, 2014, p. 171.

¹⁶ *Ibidem*, p. 172–178.

¹⁷ *Organizarea instituțională a Ministerului Afacerilor Externe...*, p. 444–445.

Astfel, în 1881, corpul diplomatic al României în străinătate era format din 36 de membri: opt miniștri plenipotențiar, doi miniștri rezidenți, la Bruxelles și Belgrad, un agent diplomatic la Sofia, cinci secretari de legație clasa I, 11 secretari de legație clasa a II-a, șase atașați, cărora li se adăugau trei interpreți și un cancelar general. Din corpul consular făceau parte 13 consuli, cancelari, interpreți retribuiți și 22 consuli onorari, neretribuiți, cetățeni ai altor state. Legația de la Paris era cea mai numeroasă. Era formată dintr-un ministru plenipotențiar, un secretar clasa I, un secretar clasa a II-a și trei atașați; și reprezentanța diplomatică de la Constantinopol avea un personal numeros pentru acele vremuri: cinci membri, printre care un interpret, cetățean otoman; pe de altă parte, la polul opus, misiunea diplomatică din capitala Greciei era formată doar din șeful de misiune și un secretar clasa a II-lea. În cazul consulatelor atrage atenția cel de la Constantinopol. Era cel mai numeros, iar printre funcțiile îndeplinite se numără și cea de jude asesor¹⁸.

Din cei 36 de diplomați amintiți în corpul diplomatic, exceptându-i pe cei 11 șefi de misiune și pe cei cinci cetățeni străini¹⁹ care activau în cadrul misiunilor diplomatice ale României, ceilalți 20 se încadrează în categoria „băieților cu pricopseală”. Au intrat în cariera diplomatică prin numire, fără a susține concurs; cei mai mulți dintre ei proveneau din familiile înstărite ale României celei de-a doua jumătăți a secolului al XIX-lea. Aminti numele lui Trandafir Djuvara, Gheorghe Rosetti-Solescu, Edgar Mavrocordat, Petre P. Mavrogheni, frații Alexandru și George Em. Lahovari, Alexandru I. Filipescu²⁰, Emil Ghica, Alexandru A. Beldiman sau Vasile Spiro-Paul. De altfel, cei ce activau în diplomația românească, în acele momente, recunoșteau cele două condiții necesare intrării în corpul diplomatic: cunoașterea limbii franceze și o situație materială foarte bună. Iată ce îi scria, în acest sens, Alexandru Odobescu, aflat în postul de la Paris, lui Ioan Bianu la începutul anului 1880:

[...] în orice legațiune diplomatică în străinătate nu pot intra ca impiegați decât persoane care știu să scrie și să vorbească curent cel puțin limba franceză, uzitată ca limbă comună în diplomație – iată prima cauză care deocamdată îți ține închisă cariera la care te-ai gândit. Apoi încă, acea carieră, trebuie să mărturisesc, cere mijloace pecuniare personale mai mari decât leașa (oricare ar fi) pe care o acordă guvernul²¹.

¹⁸ AMAE, fond Constantinopol, Problema Personal, vol. 26, nepaginat (a se vedea Anexa 1).

¹⁹ Henry Vignaud (1830–1922), jurnalist francez de origine americană, a fost numit în 1869 atașat pe lângă Agenția Diplomatică a României la Paris. Din 1882, a fost prim secretar al Legației SUA în capitala Franței (Alexandru Em. Lahovari, *Note, amintiri, corespondență diplomatică oficială și personală (1877–1914): Paris, Petersburg, București, Roma*, editori Rudolf Dinu, Adrian-Bogdan Ceobanu, Iași, Editura Universității „Alexandru Ioan Cuza”, 2013, p. 108–109); Bielici Milan, născut la 17 septembrie 1854 la Lipova, a fost succesiv dragoman-interpret, cancelar-interpret, viceconsul și cancelar-interpret la Legația României din capitala Serbiei. În iunie 1894, a fost transferat la Viena, în calitate de interpret (*Anuarul diplomatic și consular al României pe 1894...*, p. 38); Alfons Lahaille, născut în februarie 1850 la Constantinopol, a deținut funcția de secretar-interpret la Legația din capitala Imperiului Otoman, timp de mai mult timp, din 1879 și până în 1903 (*Anuarul diplomatic și consular al României pe 1897...*, p. 174); pe N. Avramotitz, numit interpret la Agenția Diplomatică de la Sofia în iunie 1880, nu îl mai regăsim și în 1882 în aceeași funcție. De asemenea, nu avem informații, până în prezent, despre modul în care Henry Nathanson a ajuns atașat în cadrul Legației din capitala Marii Britanii.

²⁰ Alexandru I. Filipescu era fiul lui Ioan Al. Filipescu, membru al cămăcămiei din Țara Românească, și al Elisei Bibescu.

²¹ Alexandru Odobescu, *Opere*, IX, *Corespondență 1880–1883*, text stabilit, note și indice de Filofteia Mihai, Rodica Bichis, Nadia Lovinescu, București, Editura Academiei RSR, 1983, p. 14.

Nu putem estima care era averea unui tânăr diplomat, dar în unele cazuri o știm pe cea a tinerelor cu care se căsătoreau. Zestrea Anei Kretzulescu, singură fiica a lui N. Kretzulescu, în momentul căsătoriei cu Al. Em. Lahovari în 1882 era impresionantă: 395 000 de lei în numerar, la care se adăugau un serviciu de ceai și un altul de masă, evaluate la aproximativ 8 000 de lei. În 1900, după decesul lui Nicolae Kretzulescu, valoarea totală a averii mobile și imobile moștenite de familia Lahovari era de 364 396 de lei²². Nicolae Mișu, diplomat de carieră, s-a căsătorit, în iunie 1889, cu Areti Capșa, de 24 de ani, fiica doctorului Ștefan Capșa și posesorul unui local important pentru România Vechiului Regat: Casa Capșa. Zestrea fetei era una însemnată: moșia Hanul Călugărului din județul Ilfov, evaluată la 170 000 de lei, bani în numerar, 70 000 de lei, trusoul și bijuteriile valorând 10 000 de lei²³. Cât câștiga lunar un secretar de legație clasa a II-a? 600 de lei; iar la 1900 cu 1,13 lei puteai cumpăra un kilogram de zahăr, iar cu 0,67 lei un litru de vin²⁴.

Cu toate acestea, au fost și situații în care chiar și acești tineri întâmpinau greutăți financiare. Cel mai elocvent caz este cel al lui Trandafir Djuvara. În 1879, intra ca atașat la misiunea diplomatică de la Paris. Între timp, i se născuse primul băiat, Marcel. Din țară, părinții lui Trandafir îl îndemnau să îi scrie premierului I. C. Brătianu și să îi prezinte situația:

[...] să-i arăți nedreptatea ce ți se face, să-i arăți greutatea ce ai fiind cu familie și copii, să-i arăți mijloacele tale restrânse și că este imposibil [indescifrabil – n.n.] cu salariu ce-ți dau și ce vei mai crede de cuviință, toate acestea însă cu demnitate, și cred că Brătianu se va iniția și ambiționa și-ți va face dreptate²⁵.

De abia un an mai târziu, Djuvara era promovat ca secretar de legație clasa a II-a și transferat la Bruxelles.

Pentru cei mai mulți dintre tinerii diplomați, accesarea în diplomația românească a fost influențată de relațiile matrimoniale sau de contactele politice ale părinților. De exemplu, în 1877, Alexandru Em. Lahovari a fost admis ca atașat supranumerar pe lângă agenția diplomatică a României de la Paris. Recunoștea că acea numire a fost influențată de relația de prietenie pe care o aveau părinții săi cu Mihail Kogălniceanu, ministrul Afacerilor Străine al României²⁶. Alexandru C. Brăiloiu, fiul lui Constantin Brăiloiu, important lider conservator, a fost numit la vârsta de 23 de ani atașat supranumerar la Paris în 1874, într-o perioadă când la conducerea României se afla un guvern de orientare conservatoare condus de Lascăr C. Catargiu. Dimitrie Nedeianu a fost numit și el la Paris în 1875 tot ca atașat. A rămas în capitala Franței până în 1880, când a fost transferat la Londra. Era unul dintre puținii diplomați români care știa să vorbească și să scrie în limba engleză. A rămas în capitala Marii Britanii aproximativ 18 ani²⁷.

O parte dintre acești diplomați au activat decenii întregi pe continent. Alții reprezentă, dimpotrivă, prezențe efemere în corpul diplomatic al României. Anastase Simu,

²² Costel Iordăchiță, *Familia Lahovari. Ascendență și destin politic*, Pitești, Editura Carminis, 2004, p. 221–222.

²³ Daniel Cain, *Un trimis al Majestății Sale: Nicolae Mișu*, București, Editura Anima, 2007, p. 46–47.

²⁴ *Ibidem*, p. 17.

²⁵ ANIC, fond familial Djuvara, dosar nr. 33, f. 7; Vezi și Răzvan Cristian Bîgiu, *Misiunile diplomatice ale lui Trandafir Djuvara (1879-1924)*, în *AUB*, seria Științe Politice, nr. 9/2007, p. 24.

²⁶ Alexandru Em. Lahovari, *Note, amintiri, corespondență diplomatică oficială și personală...*, p. 107.

²⁷ George Bengescu, *Câteva suvenire ale carierei mele. Ion Ghica, V. Alecsandri, Alexandru Lahovari*, Bruxelles, 1899, p. 45.

ce provenea dintr-o familie înstărită din Brăila, a fost licențiat în drept la Paris, în 1878, și mai apoi doctor din 1880 în științe politice și administrative al Universității Libere din Bruxelles²⁸. A intrat în diplomatie ca atașat supranumerar în martie 1880; două luni mai târziu era avansat ca secretar de legație clasa a II-a și transferat la Berlin. În acest sens era informat și Gheorghe Vârnav-Liteanu, ministrul României în capitala Germaniei. Erau expuse motivele care l-au determinat pe ministrul Afacerilor Străine să recurgă la o asemenea decizie: Simu era unul dintre studenții cu rezultate deosebite, avea avere, iar activitatea lui fusese apreciată în perioada cât activase în administrația centrală. Însă, în octombrie același an, din cauza unor motive personale, a fost pus în disponibilitate²⁹. În cererea din octombrie 1880, adresată ministrului Afacerilor Străine pentru accederea în diplomatie, Victor Athanasie menționa că era laureat în științele comerciale și financiare la Școala Superioară de Comerț și Finanțe din Paris și candidat în drept al universității din Liege. Cererea i-a fost acceptată, fiind trimis pe lângă legația din Bruxelles³⁰. În anul următor, Athanasie a devenit și doctor în științe politice și administrative al Universității Libere din Bruxelles³¹; numai că, în mai 1882, și-a dat demisia, părăsind cariera³². Așadar, câțiva dintre acești tineri, aflați la studii în străinătate, au făcut parte efemer și din corpul diplomatic al României. Terminarea studiilor a coincis și cu părăsirea carierei.

Cele două Anuare, aduse în discuție, cuprind informații și despre corpul consular. Potrivit legislației de organizare a Ministerului Afacerilor Străine, ce a cunoscut numeroase schimbări în perioada dintre Congresul de la Berlin și Primul Război Mondial, consulatele românești puteau fi de două categorii: consulate de carieră, în fruntea cărora se aflau cetățeni români, și consulate onorare, conduse de cetățeni străini. Scopul acestora era bine definit: de sprijinire a intereselor conaționalilor pe teritoriul altui stat și de preservare a identității naționale (cultură, limbă, școală), cărora li se adăugau activități economice, juridice, notariale³³. La începutul anilor '80 ai secolului al XIX-lea, rețeaua consulară era una restrânsă, în funcție și de interesele statului român. Au fost înființate consulate de carieră în imperiile limitrofe: Imperiul Otoman (la Constantinopol și Rusciuk, în Principatul Bulgaria), în Austro-Ungaria (la Budapesta) și în Imperiul Rus (la Odessa și Ismail). La 1881, consulatul de la Constantinopol era cel mai numeros, fiind format din consul general, jude asesor – în speță Victor Cuciureanu, ce îndeplinea și calitatea de atașat în cadrul Legației – cancelar și interpret, în timp ce posturile consulare de la Ismail și Rusciuk aveau un personal restrâns³⁴. Chiar și în fruntea acestor consulate, regăsim oameni cu inițiativă. De exemplu, Christian Bălașa, consulul de la Odessa, a avut inițiativa înființării unui consulat român la Chișinău, însă ministrul de Externe al României nu a ținut cont de ideea lui³⁵.

Analiza consulatelor onorifice a stat și mai puțin în atenția istoriografiei române. În fruntea acestora se aflau cetățeni străini, iar rolul lor era predominant de îmbunătățire a relațiilor economice. În 1881, existau două consulate onorifice în statele nordice, la

²⁸ Laurențiu Vlad, *Studenți români la Universitatea Liberă din Bruxelles (a doua jumătate a veacului al XIX-lea – prima parte a secolului al XX-lea)*, Iași, Institutul European, 2014, p. 69.

²⁹ AMAE, fond Dosare personale, Problema 77, litera S, nr. 28, nepaginat.

³⁰ AMAE, fond Dosare personale, Problema 77, litera A, nr. 18, nepaginat.

³¹ Laurențiu Vlad, *op. cit.*, p. 69.

³² AMAE, fond Dosare personale, Problema 77, litera A, nr. 18, nepaginat.

³³ *Organizarea instituțională a Ministerului Afacerilor Externe...*, p. 415.

³⁴ AMAE, fond Constantinopol, Problema Personal, vol. 26, nepaginat (a se vedea Anexa 1).

³⁵ Adrian-Bogdan Ceobanu, *Politică și diplomatie la sfârșitul secolului XIX. Din istoria relațiilor româno-ruse (1878–1899)*, Iași, Editura Universității „Alexandru Ioan Cuza”, 2017, p. 319.

Stockholm și Christiania, ce depindeau de legația din Bruxelles, tot două în Imperiul Britanic și Austro-Ungaria, unul în Franța, trei în Grecia, cinci în Imperiul Otoman și șapte în Italia³⁶. Un an mai târziu, în 1882, întâlnim un consulat în plus, cel de la Londra, ce depindea de legația din capitala Marii Britanii³⁷.

Lista din anul 1882 indică 41 de diplomați, printre care regăsim și alții care au intrat în cariera diplomatică: Alexandru Odobescu, George Bengescu, Constantin Stamatiadi, Alexandru A. Balș, Victor Cuciureanu, Dimitrie Perticari, Alexandru Davila, Ion Papiniu, Constantin Kogălniceanu. Memoriile lui George Bengescu surprind poate cel mai bine modul în care se realizau recrutările, promovările sau „transferurile” în diplomația românească în anii '80. El era la studii în capitala Franței și se afla în relații bune cu Ion Ghica, ministrul plenipotențiar al României la Londra. Într-una din vizitele lui Ghica la Paris, s-a întâlnit cu Bengescu, propunându-i postul de secretar de legație: „Bengescule, vrei să vii cu mine la Londra? Am nevoie de un secretar al doilea. Titularul postului nu se arată dispus să-l ocupe, și eu nu pot să-l adăst indiferent. Dacă-ți convine să fii atașat pe lângă misiunea mea, vorbește: lucrul se poate face îndată”³⁸. Ceea ce s-a și întâmplat, Bengescu rămânând în diplomație până spre sfârșitul secolului. O carieră lungă în diplomație au avut și Papiniu, Cuciureanu, Stamatiadi. În schimb, Perticari a fost nevoit să renunțe după 11 ani petrecuți în diferite capitale europene, din cauza problemelor de sănătate; în timp ce Odobescu a avut câteva obiective clare în anii petrecuți la Paris: cercetarea arhivei Ministerului de Externe al Franței, adunând documente pe care le-a pus la dispoziția Academiei Române. Printre puținii reprezentanți ai familiei Balș în diplomația românească se numără și Alexandru, fiul lui Alexandru și al Ruxandrei Sturdza-Miclăușeni. Născut în august 1861, licențiat în Drept al universității din Toulouse, a fost căsătorit cu Zoe, fiica lui Răducanu Rosetti și a Aglaiei Ghica³⁹. A intrat în carieră în decembrie 1882, la puțin timp după preluarea frâielor diplomației românești de către unchiul său, Dimitrie A. Sturdza, astfel încât credem că există o conexiune între cele două momente. Alexandru a ajuns până la funcția de consul al României la Budapesta, începând cu 1 noiembrie 1893. A rămas în această demnitate până în 1899, când a încetat din viață. Este printre puținii consuli care a decedat în momentul exercitării funcției.

Pentru alți tineri, angajarea în cadrul Ministerului Afacerilor Străine a fost o perioadă scurtă de distracții în care au acumulat datorii. Nu au rezistat mult timp în corpul diplomatic al României. Cel mai bun exemplu este cel al lui Alexandru Davila, numit atașat supranumerar pe 19 decembrie 1881 și menținut în această funcție până la 28 mai 1882. Alexandru, născut în 1862, avea, la momentul depunerii solicitării de a intra în diplomație, bacalaureatul facultății de Litere din Paris, fiind student al Universității de Drept din București. În mai 1882, Davila a fost transferat ca atașat honorar la Legația din Italia, unde rezistă până în martie 1883. Șeful de misiune, Ion Bălăceanu, trimitea o notă ministerului de la București, în care preciza că tatăl diplomatului venise personal la Roma pentru a-l lua pe Alexandru. Motivul? Conduita tânărului atașat și datoriile pe care le acumulase: 712,50 franci la creditorul Guastalla, 50 de franci la Marchizul de Casteluccio, 16,25 franci la librăria centrală și 25 de franci la birjarul

³⁶ AMAE, fond Constantinopol, Problema Personal, vol. 26, nepaginat (a se vedea Anexa 1).

³⁷ *Ibidem* (a se vedea Anexa 2).

³⁸ George Bengescu, *op. cit.*, p. 36.

³⁹ Conform arborelui genealogic al familiei Balș, publicat în *Familiile boierești din Moldova și Țara Românească. Enciclopedie istorică, genealogică și biografică*, vol. I, coordonator și coautor Mihai Dim. Sturdza, București, Editura Simetria, 2004, p. 257.

Funari. În total 803,75 franci ce trebuiau achitați. Însă, au mai fost și alte reclamații verbale din partea proprietarului cafenelei Colomna, ce solicita suma de 150 de franci. Pentru aceste sume, Bălăceanu cerea sprijinul autorităților de la București spre a-l informa pe tatăl diplomatului. Peste câteva zile venea și răspunsul din capitala României: Generalul Davila trimisese prin poștă 803,75 franci. Numai că, apăreau și alte solicitări: 92 de franci din partea slugilor cafenelei, 176,70 de franci cafegiului și 170 de franci secretarului cafegiului; în total 438,70, sumă care nu avea să mai fie plătită⁴⁰. Între timp, Alexandru Davila plecase la Bruxelles, ceea ce reprezenta o bucurie pentru colegii săi: „S-a purtat ușurel de tot aici. Ducea viață neregulată prin cafenele; pierdea la cărți; făcea multe datorii [...]. Bine că ne-am scăpat de el, căci devenise o piedică aici”⁴¹.

Cazul lui Constantin Kogălniceanu este cunoscut: a avut „mai multe abateri de la datoriile sale ca funcționar diplomatic și de la rangurile ierarhice și profesionale”. Printre erorile comise este menționat faptul că a părăsit postul fără a aștepta aprobarea de la centru; însă mai grav a fost că „amesteca în aceeași telegramă cifre și texte în alb, ceea ce în fapt este a trăda secretul cifrei”. Inițial a fost suspendat, după care trimis în postul de la Petersburg. Aceleași greșeli le-a săvârșit diplomatul român și în capitala țarilor. Ba mai mult, l-a șantajat pe consulul de la Moscova, cerându-i sume de bani în schimbul intervenției pe lângă factorii decizionali de la București. Urmarea? A fost revocat din corpul diplomatic, revenind în diplomație peste aproximativ 10 ani, în 1894, în funcția de viceconsul la Salonic⁴².

Prin legea de organizare a MAS din 1885 a fost introdus examenul pentru postul de atașat, precum și obligativitatea efectuării unui stagiu de doi pentru promovarea de la gradul de atașat la cel de secretar de legație clasa a II-a. Se puteau înscrie la examen tinerii ce posedau o diplomă de licență sau de doctor și care făceau dovada unui venit anual de 6 000 de lei. De altfel, ministrul de externe Ion I. Câmpineanu a fost cel care susținea principiul meritocrației:

Este bine ca funcțiunile diplomatice, ca orice funcțiune a statului, să fie accesibilă numai la oameni cu avere? [...] Am crezut că este bine să venim cu această lege, să prevedem că corpul diplomatic poate fi accesibil pentru oricine, și încă mai mult să suprimăm gratuitatea în toate serviciile, pentru că gratuitatea este o adevărată calamitate⁴³.

Din 1885 începea o nouă etapă în istoria corpului diplomatic al Vechiului Regat. Și-a făcut loc, treptat, o altă generație, care susținea examen pentru a intra în rândurile diplomației românești. Îi amintim aici pe Eugeniu Mavrodî, Alexandru G. Florescu, Nicolae Filodor, Constantin Diamandi, Mihail Burghelie, Gheorghe Derussi, George Cretzianu, Gheorghe Filaliti, Nicolae B. Cantacuzino. Se încerca eliminarea practicii numirii atașatilor supranumerari, deși se făceau presiuni chiar la adresa ministrului de Externe pentru numirea lui Duiliu Zamfirescu în vara anului 1885:

⁴⁰ AMAE, fond Dosare personale, Litera D, nr. 11, nepaginat; vezi și Adrian-Bogdan Ceobanu, *Diplomatul român și viața socială din capitalele europene*, în idem, *Diplomați în Vechiul Regat. Familie, carieră și viață socială în timpul lui Carol I (1878–1914)*, Iași, Editura Universității „Alexandru Ioan Cuza”, 2015, p. 245.

⁴¹ *Scrisori către Ioan Bianu. Documente literare*, vol. III, ediție de Marieta Croicu și Petre Croicu, București, Editura Minerva, 1976, p. 54.

⁴² Adrian-Bogdan Ceobanu, *Politică și diplomație la sfârșitul secolului al XIX-lea. Din istoria relațiilor româno-ruse (1878–1899)*..., p. 287–290.

⁴³ *Organizarea instituțională a Ministerului Afacerilor Externe*..., p. 490–491.

[...] mi-ați dat cuvântul D-voastră că dânsul va fi numit în serviciul diplomatic, chiar fără concurs, supunându-mă la oarecare obligațiune, pe care atât din înalta mea considerație pentru D-voastră, cât și din dragoste pentru el, m-am declarat gata a le satisface [...]. Eu îl asigurasesem în modul cel mai pozitiv că va fi numit, deoarece știam că cuvântul unui Câmpineanu, și mai cu seamă a iubitului nostru Ministru de Externe, valorează cât un decret domnesc⁴⁴.

Nu s-a reușit. La finele secolului al XIX-lea și la începutul celui următor, practica numirii atașajilor supranumerari nu a fost eliminată total. De exemplu, Emanuel Rosetti-Roznovanu expedie, la 15 martie 1904, ministrului Afacerilor Străine o scrisoare în care își exprima dorința de a „îmbrățișa” cariera diplomatică, dorind să fie numit atașat supranumerar în cadrul ministerului. Anexa, în acest sens, actul de naștere, diploma de licențiat și certificatul de scutire pentru serviciul militar⁴⁵. Era fiul lui Nicolae (Nunuță) Rosetti-Roznovanu din cea de-a doua căsătorie a acestuia cu Lucia Conachi-Vogoride⁴⁶. La finele anului 1902, ministrul României la Petersburg, Gheorghe Rosetti-Solescu, recomanda, fără succes, vărului său, Dimitrie A. Sturdza, ministrul Afacerilor Străine, intrarea în cariera diplomatică a lui Emanuel Rosetti-Roznovanu⁴⁷. Abia peste un an și jumătate, în aprilie 1904, Ion I. C. Brătianu, atunci șeful diplomației române, era de acord cu numirea acestuia ca atașat supranumerar în administrația centrală⁴⁸.

Anuarele Personalului Reprezentațiunii României în străinătate din anii 1881 și 1882 pot reprezenta un instrument de lucru util pentru cei interesați de corpul diplomatic al României imediat după recunoașterea Independenței României și nu numai. O parte dintre cei care au renunțat la cariera diplomatică au activat mai apoi în politica și în administrația românească. Alții au slujit decenii întregi interesele statului român în diferite capitale europene. Însă, pe alocuri, informațiile din aceste liste trebuie coroborate cu cele din dosarele de personal ale diplomaților. Eventuala identificare a tuturor listelor pentru perioada 1878–1914 poate crea o imagine de ansamblu a corpului diplomatic al Vechiului Regat, putându-se realiza studii prosopografice complete. Astfel, i-am identifica și pe toți „băieții cu pricopseală” din diplomația românească.

Într-o lucrare publicată în urmă cu câțiva ani, istoricul Gheorghe Cliveti, profesor universitar la Facultatea de Istorie a Universității „Alexandru Ioan Cuza” din Iași, observa că, în ultima perioadă, s-au publicat în istoriografia românească mai multe studii de specialitate dedicate „lumii diplomaților”⁴⁹. Studiul de față se integrează în această categorie. Îi dorim și pe această cale multă sănătate și „La mulți ani!”.

⁴⁴ ANIC, fond Câmpineanu, dosar 117, f. 1.

⁴⁵ AMAE, fond Personale, Litera R, nr. 29, nepaginat.

⁴⁶ Conform arborelui genealogic alcătuit de Mona și Florian Budu-Ghyka disponibil pe site-ul <http://www.ghika.net/>.

⁴⁷ Adrian-Bogdan Ceobanu, *Un diplomat al Vechiului Regat: Gheorghe Rosetti-Solescu*, în *Gheorghe Rosetti-Solescu. Corespondență diplomatică personală și oficială (1895–1911)*, Petersburg, editori Rudolf Dinu, Adrian-Bogdan Ceobanu, Iași, Editura Universității „Alexandru Ioan Cuza”, 2015, p. 21.

⁴⁸ AMAE, fond Personale, Litera R, nr. 29, nepaginat.

⁴⁹ Gheorghe Cliveti, *România și „alianțele germane” 1879–1914*, Iași, Editura Junimea, 2015, p. 22.

Anexa 1
Anuarul Personalului Reprezențării României în străinătate 1881

Corpul diplomatic

Tara (Reședința)	Calitatea	Numele și prenumele	Data numirii în gradul actual
Austro-Ungaria Viena	Trimis extraordinar și ministru plenipotențiar	Ion Bălăceanu	10 Septem[brie] 1878
	Secretar 1-iu	Al. A. Beldiman	10 Noem[brie] 1880
	Secretar 2-a	Ion Nenici	14 Aprilie 1879
Belgia și Țările de Jos	Ministru reședințe [rezident – n.n.]	Mihail Mitilineu	17 Aprilie 1880
	Secretar 2-a	T.G. Djuvara	24 Aprilie 1880
	Atașat	Victor Athanasiu	22 Octom[brie] 1880
Franța Paris	Trimis extraordinar și ministru plenipotențiar	Mihail Kogălniceanu	17 Aprilie 1880
	Secretar 1-iu	Emil Ghika	24 Aprilie 1880
	Secretar 2-a	Al. Em. Lahovari	17 Mai 1880
	Atașat consilier de legațiune	Henry Vignaud	24 Aprilie 1880
	Atașat	Al. I. Philipescu	16 Iulie 1880
	Atașat	Edgar Mavrocordato	Martie 1881
Germania Berlin	Trimis extraordinar și ministru plenipotențiar	George Vărnăv-Liteanu	17 Aprilie 1880
	Secretar 2-a	Al. C. Brăiloiu	28 Aprilie 1879
	Secretar 2-a	Anastase Simu	17 Mai 1880
Grecia Atena	Trimis extraordinar și ministru plenipotențiar	Constantin Esarcu	31 Decem[brie] 1880
	Secretar 2-a	Constantin Sordony	14 Octom[brie] 1879
Italia Roma	Trimis extraordinar și ministru plenipotențiar	Nicolae Kretzulescu	22 Ianuar[ie] 1880
	Secretar 1-iu	Dr. G. Obedenaru	4 Aprilie 1880
	Secretar 2-a	Constantin Mitilineu	18 Decem[brie] 1880
Marea Britanie Londra	Trimis extraordinar și ministru plenipotențiar	Nicolae Callimachi-Catargi	24 Aprilie 1880
	Secretar 1-iu	D. Nedeyanu	22 Iunie 1880
	Atașat	Henry Nathanson	27 Septem[brie] 1880
Rusia Petersburg	Trimis extraordinar și ministru plenipotențiar	Generalul Pr. Ion Ghica	20 Septem[brie] 1878
	Secretar 2-a	George Rosetti	17 Mai 1880
	Secretar 2-a	Alexandru Lenș	17 Mai 1880
Serbia Belgrad	Ministru reședințe [rezident – n.n.]	Lascar C. Catargi	14 Aprilie 1879
	Secretar 2-a	P.P. Mavrogheni	29 Mai 1879
	Interpret	M. Bietici	18 Mai 1878
Turcia Constantinopole	Trimis extraordinar și ministru plenipotențiar	Dimitrie Brătianu	30 Septem[brie] 1878
	Secretar 1-iu	Dimitrie Olănescu	4 Aprilie 1880
	Secretar 2-a	G. Em. Lahovary	28 Aprilie 1879
	Atașat	Victor Cuciureanu	25 Octom[brie] 1880
	Interpret	Alfons Lahaille	29 Mai 1879
Bulgaria Sofia	Agent diplomatic și consul general	Alexandru C. Sturdza	21 Iulie 1879
	Viceconsul cancelar general	Basile Spiro-Paul	21 Iulie 1879
	Interpret	N. Avramovitz	30 Iunie 1880

Corpul Consular
I-a Categorie Retribuïți

Orașul (Legeațiunea în gradul actual de care depinde)	Calitatea	Numele și prenumele	Data numirii în gradul actual
Constantinopole Constantinopole	Consul general	Alexandru Farra	14 Iulie 1879
	Jude Assesor	Victor Cuciureanu	30 Octombrie 1880
	Cancelar	G. Picipio	2 Iunie 1879
	Interpret	G. Constantinide	2 Iunie 1879
Buda-Pesta Viena	Consul general	Eugeniu Voinescu	15 Decembrie 1879
	Cancelar	Const. I. Bălăceanu	24 Decembrie 1880
	Interpret	I. Puruțiu	25 Februarie 1880
Odessa Petersburg	Consul general	Christ. A. Balaș	17 Februarie 1879
	Cancelar	A. Mironescu	25 Septembrie 1879
	Interpret	Christ. Sandu	2 Noiembrie 1879
Salonic Constantinopole	Consul general	George Lenș	24 Octombrie 1879
	Cancelar	D. Papiniu	20 Noiembrie 1879
	Interpret	D. Unca	12 Iunie 1880
Ismail Petersburg	Consul	Iacob Livescu	22 Ianuarie 1879
	Cancelar	Sergiu Cunescu	23 Septembrie 1879
Rusciuc-Varna Constantinopole	Consul	Al. Stoianovici	21 Mai 1879
	Cancelar	Leon Ieronim	5 Iulie 1880

Corpul Consular
II-a Categorie Honorarii

Orașul (Legeațiunea în gradul actual de care depinde)	Calitatea	Numele și prenumele	Data numirii în gradul actual
Christiania (Bruxelles)	Consul general	Christian Tönsberg	12 Februarie 1881
Monaco (Paris)	Consul general	H. Leydet	2 Aprilie 1880
Stockholm (Bruxelles)	Consul general	C. O. Berg	6 Martie 1880
Teheran (Constantinopole)	Consul general	Cavaler R. C. Keun	15 Iulie 1880
Viena (Viena)	Consul general	Wilhelm Lindheim	13 Octombrie 1880
Florența (Roma)	Consul	Giuseppe Civelli	30 Mai 1880
Genova (Roma)	Consul	Fr. S. Rodocanachi	16 Decembrie 1880
Corfu (Atena)	Consul	Nicolae Damiri	19 Noiembrie 1880
Livurn (Roma)	Consul	Cav. Guillaume Pierni	12 Mai 1880
Malta (Londra)	Consul	Eduard L. Vella	12 Februarie 1881
Manchester (Londra)	Consul	P. Goldschmidt	11 August 1880
Messina (Roma)	Consul	Domenico Manganaro	30 Mai 1880
Neapole (Roma)	Consul	Dr. Galucci Vicentio	24 Ianuarie 1880
Patras (Atena)	Consul	G. Zinis	30 Octombrie 1880
Pyreu (Atena)	Consul	Labosses	29 Iulie 1880
Smirna (Constantinopole)	Consul	Herman Keun	24 Octombrie 1880
Spezia (Roma)	Consul	Alvigini	30 Mai 1880
Triest (Viena)	Consul	I. de Demetrio	20 Octombrie 1879
Tripoli (Constantinopole)	Consul	Walter Grăce	24 Octombrie 1880
Tunis (Constantinopole)	Consul	Clement Aubert	20 Noiembrie 1880
Turin (Roma)	Consul	Vegezzi Ruscalla	15 Decembrie 1879
Adana (Constantinopole)	Consul	G. Ussep	7 Martie 1881

Anexa 2
Anuarul Personalului Reprezențării României în străinătate 1882

Corpul diplomatic

Țara (Reședința)	Calitatea	Numele și prenumele	Data numirii în gradul actual
Austro-Ungaria Viena	Trimis extraordinar și ministru plenipotențiar	Ion Bălăceanu	10 Septem[brie] 1878
	Secretar 1-iu	G. Rosetti-Solescu	23 Octom[brie] 1881
	Secretar 2-a	Ion Nenici	14 Aprilie 1879
Belgia și Țările de Jos	Ministru reședințe [rezident – n.n.]	Th. Văcărescu Mihail Mitileneu [tăiat în orig. – n.n.]	1 Octom[brie] 1880 17 aprilie 1880 [tăiat în orig. – n.n.]
	Secretar 2-a	T.G. Djuvara	24 Aprilie 1880
	Atașat	Victor Athanasiu [tăiat în orig. – n.n.] Dl. Uhrinovschy	22 Octom[brie] 1880 [tăiat în orig. – n.n.] Iulie 1882
Francia Paris	Trimis extraordinar și ministru plenipotențiar	M. Pherekyde	16 Noiem[brie] 1882
	Secretar 1-iu	Al. Odobescu	3 Octom[brie] 1881
	Secretar 2-a	Al. Brăiloi [tăiat în orig. – n.n.] George Bengescu	23 Octom[brie] 1881 [tăiat în orig. – n.n.] 1 Octom[brie] 1882
	Atașat consilier delegațiune	Henry Vignaud	24 Aprilie 1880
	Atașat	Al. I. Philipescu	16 Iulie 1880
	Atașat	Edgar Mavrocordato	Martie 1881
	Atașat	C. G. Nanu [tăiat în orig. – n.n.] C. Stamatiadi	 Decembrie 1881
Atașat	Alex. A. Balș	Decembrie 1882	
Germania Berlin	Trimis extraordinar și ministru plenipotențiar	George Vârnav-Liteanu	17 Aprilie 1880
	Secretar 2-a	Al. C. Brăiloiu	3 Octom[brie] 1881
	Secretar 2-a	C. Kogălniceanu [tăiat în orig. – n.n.] Victor Cuciureanu	23 Octom[brie] 1881 [tăiat în orig. – n.n.] 2 Iunie 1883
Grecia Atena	Trimis extraordinar și ministru plenipotențiar	Constantin Esareu [tăiat în orig. – n.n.] George M. Ghica	31 Decem[brie] 1880 [tăiat în orig. – n.n.] 1 Octom[brie] 1882
	Secretar 2-a	Constantin Sordony [tăiat în orig. – n.n.] Grig. Ghica	14 Octom[brie] 1879 [tăiat în orig. – n.n.] Aprilie 1883
	Atașat	Jacques Bizzu	Aprilie 1881
Italia Roma	Trimis extraordinar și ministru plenipotențiar	P. Mavrojeni [tăiat în orig. – n.n.]	25 iulie 1881 [tăiat în orig. – n.n.]
	Secretar 1-iu	Dr. G. Obedenaru	4 aprilie 1880
	Secretar 2-a	C. Mărăcineanu [tăiat în orig. – n.n.] Constantin Mitileneu [tăiat în orig. – n.n.] C. Bălăceanu [tăiat în orig. – n.n.] C. Kogălniceanu	Aprilie 1882 [tăiat în orig. – n.n.] 18 Decem[brie] 1879 [tăiat în orig. – n.n.] 1 Octom[brie] 1882 [tăiat în orig. – n.n.] 2/14 Iunie 1883
	Atașat	Perticari [tăiat în orig. – n.n.] Al. Davila	Iunie 1882 [tăiat în orig. – n.n.] Iunie 1882
	Atașat		Iunie 1882

Marea Britanie Londra	Trimis extraordinar și ministru plenipotențiar	Pr. I. Ghica	1 Iulie 1881
	Secretar 1-iu	D. Nedeyanu	22 Iunie 1880
	Secretar 2-a	G. Bengescu [tăiat în orig. – n.n.] George Em. Lahovary [tăiat în orig. – n.n.] C. Mărăcineanu	Noiembrie (?) 1881 [tăiat în orig. – n.n.] 15 Aprilie 1881 [tăiat în orig. – n.n.] 1 Octom[brie] 1882
	Atașat	Henry Nathanson	27 Septem[brie] 1880
Rusia Petersburg	Trimis extraordinar și ministru plenipotențiar	N. Cretzulescu	30 Mai 1881
	Secretar 1-iu	Al. Em. Lahovary	25 Iunie 1881
	Secretar 2-a	Alexandru Lenș [tăiat în orig. – n.n.] D. Peticari	17 Mai 1880 [tăiat în orig. – n.n.] Februarie 1883
Serbia Belgrad	Ministru reședințe [rezident – n.n.]	Lascaș C. Catargi [tăiat în orig. – n.n.] M. Mitilineu	14 Aprilie 1879 [tăiat în orig. – n.n.] 1 Octom[brie] 1882
	Secretar 2-a	P. P. Mavrogheni	29 Mai 1879
	Interpret	M. Bietici	18 Mai 1878
Turcia Constantinople	Trimis extraordinar și ministru plenipotențiar	P. Mavrogeny	25 Septem[brie] 1882
	Secretar 1-iu	Dimitrie Olănescu	4 Aprilie 1880
	Secretar 2-a	I. N. Papiniu	15 Aprilie 1881
	Atașat și jude la	Victor Cuciureanu [tăiat în orig. – n.n.]	25 Octom[brie] 1880 [tăiat în orig. – n.n.]
	Interpret	Alfons Lahaille	29 Mai 1879
Bulgaria Sofia	Agent diplomatic și consul general	Emil I. Ghica	21 Iulie 1879
	Viceconsul, cancelar, general	Basile Spiro-Paul	24 Decembrie 1880
	Interpret	N. Giurcovici	Decembrie 1881

Corpul Consular
I-a Categorie Retribuți

Orașul (Legea în gradul actual de care depinde)	Calitatea	Numele și prenumele	Data numirii în gradul actual
Constantinople Constantinople	Consul general	Eugeniu Voinescu [tăiat în orig. – n.n.] Alex. Exarhu	13 Octom[brie] 1881 22 Iunie 1882
	Jude Asesor	Victor Cuciureanu [tăiat în orig. – n.n.]	30 Octom[brie] 1880 [tăiat în orig. – n.n.]
	Cancelar	G. Scorteseu [tăiat în orig. – n.n.] G. Picipio [tăiat în orig. – n.n.] G. Picipio numit din nou la	28 Decembrie 1881 [tăiat în orig. – n.n.] 2 Iunie 1879 [tăiat în orig. – n.n.] 22 Iunie 1882
	Interpret	G. Constantinide	2 Iunie 1879
	Portărel	Theodor Lesto [tăiat în orig. – n.n.] G. Mavromati	19 Mai 1881 [tăiat în orig. – n.n.] Aprilie 1883
	Căpitan de port (onorar)	Marco Foscolo	19 Mai 1881
	Copist arhivar	Theodor Moscopolu	10 Septem[brie] 1880
	Buda-Pesta Viena	Consul general	Alex. Farra
Cancelar		Al. Cimbru	24 Decembrie 1880
Interpret		I. Poruțiu	25 Februarie 1880

Odessa Petersburg	Consul general	Christ. A. Balaș [tăiat în orig. – n.n.] E. Voinescu	17 Febr. 1879 [tăiat în orig. – n.n.] Martie 1883
	Cancelar	Lambrino [tăiat în orig. – n.n.] Lambrino	Iunie 1882 [tăiat în orig. – n.n.] Iunie 1882
	Interpret	Christ. Sandu	2 Noiembrie 1879
Salonic Constantinople	Consul general	George Lenș Christ. A. Balaș	24 Octom[brie] 1879 Martie 1883
	Cancelar	C. Popovici	13 Iunie 1881
	Interpret	D. Unca	12 Iunie 1880
Ismail Petersburg	Consul	Alexandru S. Rosetti	23 Noiem[brie] 1881
	Cancelar	Sergiu Cunesco	20 Noiembrie 1879
Rusciuc-Varna Constantinople	Consul	Al. Stoianovici	21 Mai 1879
	Cancelar	Leon Ieronim	5 Iulie 1880
	Interpret	Chr. Teohari	20 Iulie 1880

Corpul Consular
II-a Categorie Honorarii

Orașul (Legea în gradul actual de care depinde)	Calitatea	Numele și prenumele	Data numirii în gradul actual
Christiania (Bruxelles)	Consul general	Christian Tönsberg	12 Februarie 1881
Londra (Londra)	Consul general	John Staniforth	7 Aprilie 1881
Monaco (Paris)	Consul general	H. Leydet	2 Aprilie 1880
Stockholm (Bruxelles)	Consul general	C. O. Berg	6 Martie 1880
Teheran (Constantinople)	Consul general	Cavaler R. C. Keun	15 Iulie 1880
Viena (Viena)	Consul general	Wilhelm Lindheim	13 Octombrie 1880
Adana (Constantinople)	Consul	Dr. G. Ussep [tăiat în orig. – n.n.] (revocat la 10 Iunie 1882)	7 Martie 1881 [tăiat în orig. – n.n.]
Florența (Roma)	Consul	Giuseppe Civelli [tăiat în orig. – n.n.] înlocuit cu fiul său, G. G. Civelli	30 Mai 1880 – [tăiat în orig. – n.n.] decedat Iulie 1882
	Viceconsul	Carol Ristori	17 Martie 1881
Genova (Roma)	Consul	Fr. S. Rodocanachi	16 Decembrie 1880
Livorn (Roma)	Consul	Cav. Guillaume Pierni	12 Mai 1880
	Viceconsul	Albert Paoletti	19 Mai 1881
Malta (Londra)	Consul	Eduard L. Vella	12 Februarie 1881
Manchester (Londra)	Consul	P. Goldschmidt	11 August 1880
Messina (Roma)	Consul	Domenico Manganaro	30 Mai 1880
Neapole (Roma)	Consul	Dr. Galucci Vicentio	24 Ianuarie 1880
Palermo (Roma)	Consul	Carol Dunandy	8 Mai 1881
Patras (Atena)	Consul	G. Zinis	30 Octombrie 1880
Pyreu (Atena)	Consul	L. Labosses	29 Iulie 1880
Smirna (Constantinople)	Consul	Herman Keun	24 Octombrie 1880
Spezia (Roma)	Consul	Alvigini	30 Mai 1880

Triest (Viena)	Consul	I. de Demetrio DI ... numit viceconsul [așa în orig. – n.n.]	20 Octombrie 1879 Martie 1882
Tripoli (Constantinopole)	Consul	Walter Grăce	24 Octombrie 1880
Tunis (Constantinopole)	Consul	Clement Aubert [tăiat în orig. – n.n.]	20 Noiembrie 1880 [tăiat în orig. – n.n.] Demisionat în Ianuarie 1883
Turin (Roma)	Consul	Vegezzi Ruscalla	15 Decembrie 1879

“THE CULTIVATED BOYS” OF ROMANIAN DIPLOMACY (1878–1885).
 NOTES ON THE *ANNUALS OF THE PERSONNEL OF ROMANIA’S REPRESENTATION
 ABROAD IN 1881, 1882*
 (Summary)

Keywords: Romanian diplomatic body, Attaché, Legation, Consulat.

The present study makes an analysis of the lists of Romanian diplomats named abroad in 1881 and 1882, identified in the Romanian Archive of Foreign Affairs. In 1885 there were heated discussions in the Romanian Parliament regarding the presence of supernumerary attachés among the diplomatic corps of Romania; in most cases they came from wealthy families, entering the diplomatic corps of Romania by appointment, based on matrimonial and family relations. Based on the two lists, we could identify them. Although since 1885, the exam was introduced as criteria for admission in the diplomatic career, we find at the beginning of XX century the practice of naming supernumerary attachés in the Romanian diplomacy.